

Ingegerd Ericsson
Fil.dr i pedagogik, lektor i idrottsvetenskap
Läroarbilden
Malmö högskola

”Det är som tivoli – fast gratis!”

Hur kan man observera barns motorik samtidigt som barnen får en positiv rörelseupplevelse?

Foto: Tommy Olofsson

MUGI observationsschema har visat sig vara användbart både som ett pedagogiskt hjälpmedel och som vetenskapligt mätinstrument bland annat i *Bunkefloprojektet – en hälsofrämjande livsstil*.

Resultaten i studien *Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer* (Ericsson, 2003) visar på behovet av att studera barns motorik i relation till den minskade fysiska aktiviteten i skolan och på fritiden. Motoriska brister går oftast inte över av sig själv och barn med motoriska svårigheter kan behöva stöd i sin motoriska utveckling. Motorikobservationer i samband med skolstarten ger möjlighet att tidigt fånga upp barn som behöver extra motorikträning. Både föräldrar och lärare bör uppmärksamma och stödja barns motoriska utveckling.

MUGI observationsschema används som pedagogiskt hjälpmedel i förskola och skola sedan 1990 samt som mätinstrument även i andra studier. Observationer vid grundskolor i Skåne, Småland och Blekinge visar att observationsschemat är användbart i åldrarna 6-15 år.

De övningar som används i MUGI observationsschema är färdigheter som man kan vänta sig att 6-7-åringar klarar att utföra utan stora svårigheter. *God motorik* innebär en säkerhet i

kropps rörelser motsvarande 0-2 summapoäng i MUGI observationsschema. *Små motoriska brister* motsvarar 3-9 poäng och *stora motoriska brister* 10-32 poäng. Observationerna ger ingen heltäckande bild av varje barns motoriska status inom alla motoriska områden utan mer en indikation om vilka barn som kan behöva extra grovmotorisk stimulering. I arbetet med de barn som behöver extra stöd finns möjlighet att göra mer noggranna bedömningar innan individuella åtgärdsprogram utformas.

Övningarna i MUGI observationsschema

- mäter motoriska färdigheter som behövs i praktiska, vardagliga uppgifter
- mäter grovmotorisk rörelseförmåga, framför allt balans och koordination
- representerar signifikanta aspekter av motorisk utveckling
- ger indikationer om vilka barn som kan komma att behöva stöd i sin motoriska utveckling.
- kräver minimal verbal förståelse och minnesförmåga hos barnen
- innebär minsta möjliga skaderisk och är tänkta att stimulera barnens rörelseglädje
- är relativt enkla att observera och bedöma.

Vilka är då fördelarna med MUGI observationsschema jämfört med andra test?

- Inget barn utsätts för en reell testsituation eftersom observationerna görs i grupp med 10-12 barn i taget.
- För att genomföra observationerna krävs relativt enkel, bärbar utrustning.
- Testet är inte tidskrävande. 10-12 barn kan observeras på en timme.
- Kostnaden är låg. Protokollet består av två A4-sidor och endast ett protokoll behövs per grupp.
- Testet är enkelt att administrera.

Motorikobservationer vid skolstarten kan ge viktiga indikationer om vilka barn som skulle behöva extra stöd inom olika områden. Utformandet av adekvata åtgärdsprogram för barn med koncentrations- och perceptionssvårigheter underlättas när bedömningar av motorisk status finns med som en naturlig del av skolans verksamhet. Tidig upptäckt ger möjlighet till tidigt insatta stödåtgärder, vilket skulle kunna förebygga att motoriska brister hinner ställa till olika problem för barnen.

Min erfarenhet som idrotts- och speciallärare är att elever som får komma på extra motorisk träning vinner i status bland kamrater, eftersom dessa gärna också skulle vilja ha lite "extragymna". I mån av plats kan det därför vara bra att låta en kamrat i taget vara med på motoriklektionerna, vilket ger ökad möjlighet att öva samarbete och social kompetens. Detta kan på sikt tänkas bidra till såväl trivsel som förbättrade kamratrelationer.

Mer information om motorikobservationer och motorisk träning finns på www.mugi.se. Doktorsavhandlingen **Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer** kan beställas à 250kr genom mail till Ingegerd.Ericsson@lut.mah.se.

MUGI Motorisk Utveckling som Grund för Inläring

org.nr 9-510416-0063-0100

www.mugi.se

e-post Ingegerd.Ericsson@lsn.se